37020 XIV Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2027

Nr. 6 Brief van de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 oktober 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de afronding van het herzieningstraject voor de uitvoering van de wettelijke destructietaak met ingang van 1 januari 2027. De huidige overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en Rendac Son B.V. (hierna: Rendac) loopt af per 1 januari 2027.

Met mijn brief van 23 september 2024 (Kamerstuk 36 600 XIV, nr. 6) heb ik uw Kamer geïnformeerd dat Rendac ook vanaf 1 januari 2027 als enige uitvoerder aangewezen blijft voor de uitvoering van de wettelijke taak van het ophalen en vervoeren en verwerken of verwijderen van kadavers in Nederland.

Met het oog op het borgen van een transparante en herleidbare onderbouwing van de tarieven in regelgeving zijn het Besluit dierlijke producten en de Regeling dierlijke producten gewijzigd. Het besluit tot wijziging van het Besluit dierlijke producten en de bijbehorende wijziging van de Regeling dierlijke producten zijn op 28 september 2026 gepubliceerd in het Staatsblad en de Staatscourant (Stb. 2026, 290 respectievelijk Stcrt. 2026, 32973).

De meer gedetailleerde en bedrijfsgevoelige onderdelen, die zich niet lenen voor vastlegging in regelgeving, zijn opgenomen in de overeenkomst. De nieuwe overeenkomst tussen de Staat der Nederlanden en Rendac is op 15 september 2026 ondertekend. Zoals in de overeenkomst met Rendac is afgesproken, wordt de overeenkomst openbaar gemaakt met weglating van persoonsgegevens en bedrijfsgevoelige informatie. De overeenkomst treft u als bijlage bij deze brief aan.

Met het eerdergenoemde publiekrechtelijk kader wordt beoogd een toekomstbestendig stelsel te borgen, waarin continuïteit van de wettelijke taak, transparantie van de tariefopbouw, adequate informatie-uitwisseling en bescherming van volks- en diergezondheid centraal staan.

Kern van de gewijzigde regelgeving

Met de gewijzigde regelgeving wordt de bestaande uitvoering van de wettelijke destructietaak zoveel mogelijk in regelgeving vastgelegd. Dit versterkt de rechtszekerheid van alle partijen en de transparantie van het tariefstelsel en borgt de publieke belangen die met de wettelijke taak zijn gemoeid.

Het wijzigingsbesluit verduidelijkt de aanwijzing van de ondernemer die de wettelijke destructietaak uitvoert en de vaststelling of wijziging van werkgebieden. De ondernemer die de wettelijke destructietaak uitvoert, blijft in de gewijzigde regelgeving neutraal geformuleerd. Daarmee is het juridisch kader niet uitsluitend op Rendac toegesneden. Hoewel Rendac per 1 januari 2027 als enige uitvoerder is aangewezen, kan de aanwijzing in de toekomst worden heroverwogen indien andere marktpartijen zich aandienen die aantoonbaar aan alle capaciteits-, vergunnings- en financiële vereisten voldoen.
Daarnaast is de tariefsystematiek wettelijk verankerd. De tarieven worden gebaseerd op de werkelijke kosten, vermeerderd met een redelijke vermogenskostenvergoeding en verminderd met opbrengsten uit producten. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen reguliere werkzaamheden en werkzaamheden in het kader van dierziektepreventie of -bestrijding, omdat deze laatste werkzaamheden voortvloeien uit overheidsmaatregelen en kunnen leiden tot capaciteitsoverschrijding en extra inzet.
De wijzigingsregeling werkt dit regelgevend kader verder uit. De regeling bevat onder meer regels over kosten- en opbrengsttoerekening, de jaarlijkse tariefprocedure, overleg met de betrokken dierlijke sectororganisaties, ministeriële goedkeuring van tarieven, financiële verantwoording met accountantscontrole en nacalculatie op basis van werkelijke kosten en opbrengsten. Ook formaliseert de regeling het jaarlijkse calamiteitenplan en de prioritering bij dierziekten, zodat bij pieken of uitbraken van dierziekten duidelijk is hoe de continuïteit en veiligheid van de taakuitvoering worden geborgd.

De regelgeving treedt in werking per 1 oktober 2026, zodat de nieuwe regels dit najaar kunnen worden betrokken bij de vaststelling van de tarieven voor 2027. Voor de tarieven die gelden in 2026 is voorzien in een overgangsregeling, zodat deze tarieven kunnen blijven gelden tot 1 januari 2027.

Kern van de overeenkomst Staat–Rendac

De overeenkomst vult de regelgeving aan met nadere werkafspraken over de uitvoering van de wettelijke taak door Rendac. De overeenkomst heeft betrekking op zowel de reguliere werkzaamheden (het ophalen en verwerken van kadavers waarvoor geen ziektebestrijdingsmaatregelen zijn getroffen) als op werkzaamheden in het kader van dierziektebestrijding.

In de overeenkomst zijn onder meer nadere financiële afspraken opgenomen over de reguliere ophaaltarieven en de tarieven bij uitbraken van dierziekten. Ook zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop Rendac verantwoording aflegt over kosten, opbrengsten en volumes. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan het uitgangspunt dat de tarieven voor de wettelijke taak transparant, kostendekkend en controleerbaar moeten zijn.

Daarnaast is de vermogenskostenvergoeding geactualiseerd op basis van objectieve parameters. Ook zijn afspraken gemaakt over de capaciteit die nodig is voor de uitvoering van de wettelijke taak, inclusief situaties waarin door dierziekten of andere omstandigheden sprake is van piekbelasting. De nieuwe

afspraken dragen bij aan een stabieler en beter uitlegbaar financieel kader voor de uitvoering van de wettelijke taak.

Tarieven vanaf 2027 en financiële consequenties voor de sector

Rendac dient uiterlijk op 15 oktober 2026, op basis van de gewijzigde regelgeving en de nieuwe overeenkomst, een voorstel in voor de tarieven voor 2027. Na bespreking van het voorstel met de sector stelt Rendac de definitieve tarieven vast en legt deze aan mij voor ter goedkeuring. Vervolgens wordt het goedkeuringsbesluit, met daarin de tarieven, gepubliceerd in de Staatscourant. Het uiteindelijke tariefeffect is nog afhankelijk van de definitieve kosten en opbrengsten over 2025, de nacalculatie daarvan en de voor 2027 geraamde kosten, opbrengsten en volumes die in het tariefvoorstel worden verwerkt.

De aanleiding en de verwachte financiële gevolgen van de nieuwe systematiek zijn gedurende het traject transparant toegelicht aan de betrokken sectororganisaties en door hen onderschreven. Het grootste effect op de tarieven wordt veroorzaakt door het wegvallen van de vaste vergoeding vanuit het Diergezondheidsfonds (DGF) voor afzonderlijk gereserveerde dierziektecapaciteit. Deze werd tot nu toe door Rendac volledig in mindering gebracht op de tarieven. In plaats hiervan zal worden gewerkt met een integrale capaciteit voor reguliere werkzaamheden en werkzaamheden bij dierziekten. Deze wijziging zal daarom een ophogende werking hebben op de reguliere kadavertarieven.

Het effect van het wegvallen van de gereserveerde dierziektecapaciteit op de reguliere verwerkingstarieven wordt per saldo vrijwel geheel gecompenseerd door lagere DGF-heffingen omdat het DGF niet langer betaalt voor een apart gereserveerde dierziektecapaciteit. Het wegvallen van de vaste DGF-bijdrage en het in plaats hiervan werken met een integrale capaciteit biedt voordelen voor zowel de sector als overheid, zoals een hogere EU-cofinanciering voor kosten voor dierziektebestrijding en lagere DGF-heffingen voor de sector. Zo zorgt het werken met een integrale capaciteit voor een betere aansluiting op vergoedingen vanuit de Europese Unie voor werkelijke kosten bij dierziekte-uitbraken, aangezien vooraf ingekochte capaciteit hier niet voor in aanmerking kwam. Daardoor kan de verwachte besparing voor de sector in het geval van een dierziekte-uitbraak per saldo relatief positiever uitvallen ten opzichte van de huidige afspraken.

De vaste vergoeding voor gereserveerde dierziektecapaciteit werd conform het DGF-convenant voor de helft gedragen vanuit de heffingen bij dierhouders en voor de helft door een bijdrage vanuit het ministerie van LVVN. Door het wegvallen van de aparte gereserveerde dierziektecapaciteit zal de DGF-heffing structureel met circa €1,1 mln. per jaar dalen. De helft daarvan – circa €0,55 mln. – komt automatisch ten goede aan de sector via lagere DGF-heffingen. Het doel van deze wijziging was niet om te bezuinigen door kosten te verschuiven van LVVN naar de sector. Daarom zal ik de vrijgevallen overheidsbijdrage voor de weggevallen dierziekteverwerkingscapaciteit volledig ten goede laten komen aan

een verdere verlaging van de DGF-heffing. Het bedrag dat voor LVVN vrijvalt, zal daarbij volledig worden ingezet om de sectorbijdrage aan de High Containment Unit te verlagen. Ik heb dit verwerkt in de begroting van het Diergezondheidsfonds 2027. Ik sluit daarmee aan bij de afspraken die met de sectoren zijn gemaakt in artikel 6.1.4 van het Convenant financiering bestrijding besmettelijke dierziekten 2025-2029.

Ten slotte is de berekening van de vermogenskostenvergoeding geactualiseerd op basis van objectieve referenties, waaronder de gestegen rente op Nederlandse staatsobligaties. Een redelijke vermogenskostenvergoeding voor de uitvoering van de wettelijke taak is bedrijfseconomisch noodzakelijk om deze taak duurzaam en verantwoord te kunnen blijven uitvoeren. De hiervoor gebruikte WACC-formule (gewogen gemiddelde vermogenskostenvoet) is een breed aanvaarde methode om de kapitaalkosten te bepalen en wordt daarom gecontinueerd. De parameters en grondslagen zijn geactualiseerd op basis van objectieve referenties, zoals de ACM-kaders en de rente op Nederlandse staatsobligaties. De aangepaste vermogenskostenvergoeding wordt gefaseerd ingevoerd. Deze fasering loopt samen met een verwachte daling van de afschrijvingskosten, waardoor het totale tariefeffect wordt gedempt en tariefschokken zoveel mogelijk worden voorkomen.

Betrokkenheid sector

Rendac en de betrokken dierlijke sectororganisaties zijn gedurende het hele traject actief betrokken bij zowel de publiekrechtelijke verankering in regelgeving als bij de private afspraken in de overeenkomst. In gezamenlijke overleggen zijn de belangrijkste wijzigingen en de verwachte financiële gevolgen toegelicht en besproken. Ook zijn de sectororganisaties in de gelegenheid gesteld om afzonderlijk op de voorgenomen afspraken te reageren. Het traject is constructief verlopen en heeft niet tot knelpunten geleid. Daarmee is geborgd dat de betrokken partijen tijdig inzicht hebben gekregen in de gevolgen van de nieuwe systematiek en dat eventuele aandachtspunten konden worden meegewogen voordat de afspraken definitief zijn gemaakt.

Vervolg

Met de vaststelling van de regelgeving en de ondertekening van de overeenkomst is het kader voor de uitvoering van de wettelijke destructietaak vanaf 1 januari 2027 vastgelegd. De komende periode staat in het teken van de tariefvaststelling voor 2027. De uitvoering van de wettelijke taak, de daaraan verbonden regelgeving en de gemaakte afspraken worden elke vijf jaar geëvalueerd. Daarbij wordt bezien of het stelsel nog doelmatig, doeltreffend en transparant functioneert en of aanpassing nodig is.

De staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
S.P.A. Erkens